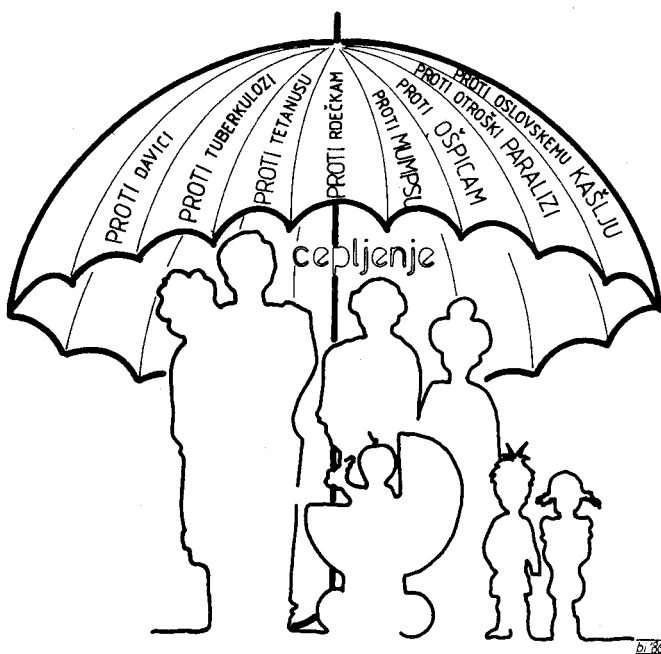

CEPLJENJE VSEH OTROK NA SVETU DO LETA 1990

Cepljenje vseh otrok na svetu do leta 1990 in vloga medicinskih sester pri tem – je geslo letošnjega 12. maja – mednarodnega dneva medicinskih sester. Akcija prav gotovo ni bila slučajno izbrana. Preventivna zdravstvena dejavnost je čedalje pomembnejša in dobiva prednostno mesto v vseh zdravstvenih sistemih, ki želijo vse svoje zmogljivosti bolj usmeriti k varovanju in krepitvi zdravja varovancev

namesto k njihovemu zdravljenju. Sodobno zdravstvo se v okviru svojih možnosti zavzema za dosledno uresničevanje preventivnih ukrepov, za izboljšanje zdravstvenega stanja varovancev oziroma za učinkovito uresničevanje celotnega zdravstvenega varstva, nujno pa je tudi povečanje skrbi in odgovornosti vsakega posameznika in celotne družbe za boljše zdravje.

Sedanji projekt UNICEF-a, Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Mednarodne zveze medicinskih sester ima skupni cilj – do leta 1990 naj bi bili vsi otroci na svetu cepljeni proti šestim otroškim nalezljivim boleznim – proti tuberkulozi, davici, oslovskemu kašlju, tetanusu, otroški paralizi in ošpicam, ki jih je s cepljenjem mogoče uspešno preprečiti. Akcija naj bi starše, vzgojitelje, medicinske sestre oziroma vse zdravstvene delavce ter druge opozorila in spodbudila, da bi še več pozornosti namenili zdravju otrok. Z ustreznim cepljenjem in čimbolj popolnim zajetjem vseh otrok na svetu je namreč mogoče povečati njihovo odpornost in

jih zavarovati pred nevarnimi boleznimi, ki pogosto puščajo trajne posledice oziroma okvare organizma ali prezgodnjo smrt.

Florence Nightingale – krhka, požrtvovalna in pogumna bolničarka, ki je vse svoje življenje posvetila negi bolnikov (na 12. maj se spominjamo njenega rojstva) – je skoraj pred stoletjem dejala: **Življenjska doba dojenčkov je najbolj občutljiv test zdravstvenega stanja ljudi**, leta 1894 pa je posebej opozorila: **Na bolezen, ki jo je mogoče preprečiti, moramo gledati kot na socialni kriminal.**

Obe spoznanji sta še vedno zelo aktualni. Do leta 1990 pa nimamo več veliko časa!

Po nekaj letih dvomov je tudi SZO začela spoznavati pomembno vlogo, sposobnosti in zmogljivosti medicinskih sester. Začele so voditi številne dejavnosti in imajo veliko uspehov, ki to podrobno dokazujejo. S tem da bi jim omogočili zavzeti svoje mesto na čelu gibanja Zdravje za vse, kot je sklenil izvršni odbor SZO, bo po predvidevanjih prišlo do naslednjih sprememb:

- vloga medicinskih sester se bo spremenila; čedalje več jih bo iz bolnišnic prešlo v osnovno zdravstveno varstvo, v vsakdanje življenjsko okolje varovancev, kjer jih nujno potrebujejo;

- medicinske sestre bodo postale bolj »pomočniki varovancev« kot »pomočniki zdravnikov«; povečale bodo svojo dejavnost pri zdravstvenem izobraževanju in vzgoji varovancev za zdrav način življenja, za varovanje in krepitev zdravja ali njegovo ponovno vračanje;

- vodilne medicinske sestre bodo sodelovale in čedalje več prispevale pri načrtovanju in vrednotenju programov zdravstvenega in socialnega varstva;

- medicinske sestre bodo bolj aktivno sodelovale v interdisciplinarnih in intersekcijah skupinah za razvijanje zdravstvenega varstva;

- čedalje več medicinskih sester bo vodilo skupine za uresničevanje osnovnega zdravstvenega varstva; to bo vključevalo tudi vodenje in usklajevanje dela nepoklicnih delavcev na navedenem področju;

- medicinske sestre bodo s tem prevzele večjo odgovornost za odločanje v skupinah, ki bodo uresničevale celotno zdravstveno varstvo.

Vse to pa ne bo lahko. Po mnenju komiteja strokovnjakov SZO bodo za napredovanje in novo organiziranje dejavnosti medicinskih sester ter za spreminjanje njihove vloge in nalog pomembni predvsem štirje dejavniki: nova stališča in vrednote, preusmeritev izobraževalnih programov, racionalnejša razdelitev materialnih sredstev ter opredelitev politike in programov strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja medicinskih sester.

Celovito uresničevanje osnovnega zdravstvenega varstva bo vplivalo na izboljšanje življenja vseh ljudi, zato želimo, da bi se v to usmeritev dejavno vključile tudi medicinske sestre. Pri nas bo njihovo delo še posebej pomembno pri izvajanju ukrepov za obvladovanje najresnejših socialnomedicinskih problemov – bolezni srca in ožilja, rakastih obolenj, poškodb zunaj dela, duševnih bolezni itd. Vse to delo pa bo nujno povezano s sistematično zdravstveno vzgojo in zdravstvenim izobraževanjem. Na tem področju pa imajo medicinske sestre že bogate izkušnje.

Janez Strajnar